

TEK YANLI KAZALARDA ZAMANAŞIMI

ÇELİK AHMET ÇELİK

1- Tek yanlı kazada sürücü ölmüşse

Başkasına karşı işlenmiş bir suç ve dolayısıyla cezalandırılacak kimse bulunmadığından, 2918 sayılı KTK'nun 109.maddesi 2.fıkrasındaki uzamış ceza zamanaşımı söz konusu olamayıp, ölen sürücünün desteğinden yoksun kalan haksahiplerinin 109.maddenin 1.fıkrasındaki (2) yıllık zamanaşımı süresi içinde sigortacıya başvurmaları gerekir.

Ancak, iki yıl içinde başvurulmasına karşın, sigortacı, Yasa'da öngörülen sürede tazminat ödemişse, türlü bahanelerle ve yasal olmayan nedenlerle iki yıllık süreyi geçirtmişse, zamanaşımı süresini ileri sürerek tazminat ödemekten kaçınmaz.Çünkü kötü niyetli hareket etmiş ve sigorta sözleşmesine aykırı hareket etmiş olur.

2- Ölen kişi yakınlardan biri ise

Sürücünün veya işletenin yüzde yüz veya belli bir oranda kusurlu buldukları kazada (kendileri değil de) araçta bulunan yakınlardan biri ölmüşse, örneğin, ölen kişi eş veya çocuk ise, annelerinin desteğinden yoksun kalan çocuklar veya çocuğunun desteğinden yoksun kalan anne, sigortaya başvurmada Yasa'nın 109/2.maddesindeki uzamış (ceza) zamanaşımı süresinden yararlanabilecektir. Çünkü, ölen kişi yakınlardan biri de olsa, ortada cezalandırılması gereken bir suç vardır. Bu durumda, KTK'nun 109/2.maddesinin yollamasıyla 5237 sayılı TCK'nun 66.maddesinin (d) bendine göre zamanaşımı süresi (15) yıl olacaktır.

3- Bedensel zarara uğrayan yakınlardan biri ise

Sürücünün veya işletenin yüzde yüz veya belli bir oranda kusuruyla meydana gelen kazada, yakınlardan biri bedensel zarara uğramışsa, gene eylemin suç niteliği nedeniyle uzamış (ceza) zamanaşımı süresi uygulanacak; bu durumda da KTK'nun 109/2. maddesinin yollamasıyla 5237 sayılı TCK'nun 66.maddesinin (e) bendine göre zamanaşımı süresi (8) yıl olacaktır.

4- Tek yanlı kazada sürücünün kusuruyla "işleten" ölmüşse

Sürücünün eyleminin suç niteliği nedeniyle, ölen işletenin desteğinden yoksun kalan yakınları, sigortaya başvurmada, KTK.109/2.maddesinin yollamasıyla 5237 sayılı TCK 66.maddesi (d) bendindeki (15) yıllık zamanaşımı süresinden yararlanacaklardır.

5- Tek yanlı kazada sürücü ile birlikte başka biri de ölmüş veya yaralanmışsa

Ölen sürücüden başka, araçta yolcu olarak bulunan kişi ölmüşse yakınları, ceza zamanaşımından yararlanırlar ise de, ölen sürücünün yakınları ceza zamanaşımından yararlanamazlar. Çünkü, ölen sürücünün, kendisine karşı suç işlemesi ve kendi ölümünden dolayı hakkında ceza kovuşturması yapılması akla, mantığa ve yaşam gerçeklerine aykırıdır.

6- Kazanın nedeni araçtaki bozukluk (teknik ârıza) ise

Ölen sürücünün veya işletenin desteğinden yoksun kalan yakınlarının sigortaya başvurma süresinin, uzamış (ceza) zamanaşımı süresi olacağı görüşündeyiz. Çünkü, "teknik arıza" (imalat hatası dışında) aracın işveren tarafından düzenli (periyodik) bakımının yapılmamasından ya da eski ve trafiğe elverişsiz taşıtların sefere konulmasından kaynaklanmaktadır. Fren ve lastik patlaması, rot çıkması, direksiyon kilitlemesi v.b. gibi "teknik arıza" olarak adlandırılan çoğu bozukluklar, beklenmeyen ve önceden tahmin edilemeyen durumlar değil, araçtaki bakımsızlıktan kaynaklanan "işletme kusurları"dır.

İşletenlerin, araçların düzenli (periyodik) bakımlarını yaptırmamaları, frenleri kontrol ettirmemeleri, aşırı yükü yıpranmış, hurdalaşmış, teknik şartlara uymayan araçları

trafiğe çıkarmaları, yasaların emredici hükümlerine aykırı birer “işletme kusuru”dur. Bu işletme kusurlarının, bir kazaya yolaçması ve bu kazanın ölüm veya yaralanma ile sonuçlanması durumunda, aynı zamanda bir “**taksirli suç**” niteliğinde olduğu kabul olunmalıdır.

KTK'nun 29.maddesine göre “Araçların, yapım ve kullanma bakımından karayolu yapısına ve trafik güvenliğine uygun olması; 30.maddeye göre, araçların teknik şartlara uygun durumda bulundurulması zorunludur. Karayolları Trafik Yönetmeliği hükümlerine ve özellikle 38. maddeye uygun olmayan araçların karayoluna çıkarılmaları işletenler yönünden ağır kusur ve suç sayılmalı; Trafik ve Taşıma Yasaları ile bunlara bağlı Yönetmeliklerdeki emredici hükümlere aykırı olarak “teknik” yönden uygun olmayan ve düzenli bakımı yapılmayan araçları sefere koymalarının “yasalardaki emredici hükümlere, kurallara, yönetmeliklere aykırı” eylemler olduğu ve “**taksirli suç**” olarak ceza kovuşturmasını gerektireceği sonucuna varılmalıdır.

Sonuç olarak, “teknik arıza” yasalara aykırı bir savsama ve bir suç olduğundan, bundan kaynaklanan ölüm ve yaralanmalara da “**uzamış ceza zamanaşımı**” süreleri uygulanmalıdır.

www.TazminatHukuku.com